

vestnik

Letnik XXVII.

Celovec, petek, 17. marec 1972

Štev. 11 (1548)

TUDI SLOVENCİ V ITALIJI Poudarjajo:

„Naveličani smo golih obljub“

Koroški Slovenci smo že ponovno izjavili, da nam obljube in lepe besede, ki jih slišimo iz ust bolj ali manj pristojnih dejavnikov v deželi in državi, prav nič ne koristijo. Zato smo tudi poudarili, da morajo obljube slediti ustreznim dejanjem, namreč taka dejanja, ki nam bodo zagotovila pogoje, v katerih bo naša narodnostna skupnost lahko enakopravno živela ter se svobodno razvijala, skratka: da nam ne bo treba imeti skrbi glede jutrišnjega dne. V tem smislu smo vedno spet opozarjali, da je treba naša življenjska vprašanja rešiti široko, globalno in globalno po črki in po duhu ustave in državne pogodbe. Izrazili pa smo tudi svojo pripravljenost, konstruktivno sodelovati pri iskanju takih rešitev, ker smo prepričani, da je manjšinska vprašanja možno reševati le v sodelovanju s prizadeto manjšino.

Podobno ugotavljajo tudi Slovenci v Italiji, ki se prav tako še vedno morajo boriti za priznanje pravic, kot so jim zagotovljene v republiški ustavi in v mednarodni pogodbi. Enako kot mi z dosedanjimi dosežki ne morejo biti zadovoljni ter so svoje nezadovoljstvo jasno izpovedali v izjavi, ki jo je prejšnji teden v zvezi z bližnjimi državnozborskimi volitvami v Italiji objavila Slovenska kulturno gospodarska zveza v Trstu. Ker so stališča, ki jih poudarja SKGZ, zelo podobna našim stališčem, izjavo ponatiskujemo v celoti. Takole se glasi:

Slovenska kulturno gospodarska zveza z grenkobo ugotavlja, da je

Pred razgovori o dvojezičnih napisih?

Po poročilu socialistične „Kärntner Tageszeitung“ je deželni glavar Sima pred nedavnim na Dunaju razgovorjal s kanclerjem dr. Kreiskym o študiji koroške deželne vlade za rešitev še odprtega vprašanja v členu 7 državne pogodbe predvidenih dvojezičnih topografskih napisov in je bila ta študija sprejeta kot „realen in uporaben predlog“. Nadaljnji razgovor o tem vprašanju bo imel zvezni kancler v navzočnosti deželnega glavarja Sime 5. aprila 1972 na Dunaju s predstavniki obeh koroških manjšinskih organizacij.

To je deželni glavar izjavil na zborovanju socialističnih žena (!) v Celovcu.

Predstavnstvo koroških Slovencev doslej še ni dobilo vpogleda v omenjeno študijo deželne vlade, kakor tudi ni bilo obveščeno o razgovorih na Dunaju.

bila pretekla legislativna doba negativna glede sprejetja zakonskih ukrepov in prid slovenski narodnostni skupnosti v deželi Furlanija-Juljska krajina.

Parlament ni odobril niti, sicer tehničnih, toda kljub temu le obrobni zakonskih predlogov, ki določajo kazni za sramotenje pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti in dopolnilnih določb glede slovenske šole. Še manj je bilo storjenega v zvezi s predloženimi zakonskimi osnutki, ki obravnavajo celovitejšo zaščito Slovencev kot

posameznikov in slovenske narodnostne skupnosti kot celote.

Medtem ko sta v tej dobi obe veji parlamenta sprejeli ustavni zakon in druga zakonska določila v prid Nemcem na Južnem Tirolskem, ki v današnjih družbenih razmerah Republike Italije zadovoljivo rešujejo njihova vprašanja, pomeni gluhost vladajoče stranke do življenjsko važnih problemov slovenske manjšine, kljub nekaterim deklaracijam, dvojno mero in podcenjevanje potreb Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini.

Enostavno zanikanje slovenskega problema v videmski, goriški in tržaški pokrajini, ki je bilo značilno v začetku obdobja po drugi svetovni vojni, je bilo preračunano na čimprejšnjo asimilacijo Slovencev. Poznejše deklarativno priznanje pravic, toda ne vsem Slovincem v avtonomni deželi, in stališče da je treba slov. probleme poslopoma in zato počasi razreševati, še ne zagotavlja preloma s preteklostjo, kajti zavlačevanje s celovito zaščito pomeni nadaljevanje asimilacije. Zaradi tega predstavlja danes sta-

lišče do zaščitnih zakonskih ukrepov v korist slovenske narodnostne skupnosti preizkusni kamen za iskren odnos do Slovencev kot posameznikov in do celotne skupnosti.

V pretekli legislativni dobi so predložili osnutek za zaščitni zakon v korist slovenske narodnostne skupnosti Komunistična partija Italije, Socialistična stranka Italije in Socialistična stranka proletarske enotnosti. V obliki peticije je odpisala osnutek zakona parlamentu Slovenska skupnost skupaj s Slovensko demokratsko zvezo, Slovenska kulturno gospodarska zveza pa je izdelala osnutek ukrepov po vzorcu južno-tirolskega paketa.

Obžalujemo, da nista v tem pogledu ničesar storili Stranka krščanske demokracije, ki nosi v vsej povojni dobi glavno odgovornost pri vodenju države in Socialdemokratska stranka Italije, ki je bila s kratkimi časovnimi izjemami soodgovorna za povojno politiko v državi.

Slovenci, ki smo dali velik delež v odporniškem gibanju, iz katerega je izšla republiška ustava, smo naveličani zavlačevanja, golih deklaracij in obljub. V 27 letih so nam sile, ki so nam s sovrajnimi akcijami in nasiljem stregle po življenju, zadale hude udarce in povzročile nenadomestljive izgube, zato je treba končno v duhu ustave in mednarodnih sporazumov uveljaviti enakopravnost Slovencev na vseh področjih, na gospodarskem, političnem, jezikovnem in kulturnem ter nas kot skupnost in kot posameznike zaščititi.

Danes bi odločilni korak v tej

V a b i l o
na

SPOMINSKO SLAVNOST OB 30-LETNICI IZSELJEVANJA KOROŠKIH SLOVENCEV

ki jo prireja Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem v sodelovanju s Krščansko kulturno zvezo in Slovensko prosvetno zvezo v nedeljo 16. aprila 1972 s pričetkom ob 14.30 uri v veliki dvorani celovškega Doma glasbe.

Na sporedu bodo govori, recitacije in petje.

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, pri zastopnikih farne mladine ter v Celovcu v knjigarni „Naša knjiga“.

Prireditveni odbor

Avstrijsko pravosodje hodi res čudna pota

Pred porotnim sodiščem na Dunaju se je prejšnji teden končal večtedenski proces proti Walterju Dejacu in Fritzju Karlu Erllu, ki sta bila obtožena, da sta sodelovala pri množičnih umorih v bivšem nacističnem taborišču Oswiecim (Auschwitz). Obtožena sta bila v omenjenem taborišču zlasti udeležena tudi pri načrtovanju in gradnji plinskih celic, v katerih so poleg umorili številne tisoče nedolžnih žrtev.

Proces se je končal z razsodbo, ki je postala že kar nekam značilna za tovrstne procese v Avstriji: namreč z oprostitvijo obeh obtožencev. Državni tožilec je proti oprostitvi sodbi vložil ničnostno pritožbo, proti Dejacu pa bo vložil novo tožbo zaradi sodelovanja pri eksekuciji židovskih pripornikov.

V velikem delu avstrijskega tiska so nerazumljivo odločitev sodišča sprejeli tako mirno, kakor da bi bili že vnaprej prepričani, da izid procesa sploh ne more biti drugačen. Sicer pa avstrijsko pravosodje v zasledovanju nacističnih vojnih zločincev res že vsa leta hodi čudna pota. Takih in podobnih razsodb je bilo že toliko, da je bila resno vznemirjena in ogorčena tudi široka mednarodna javnost.

Ob vsej zaskrbljujoči problematiki takega odnosa do nacistič. preteklosti pa imajo procesi kljub navedenim izjavnim razsodbam tudi nekaj pozitivnega na sebi, in to velja tudi za takratni primer: domača in mednarodna javnost je zvedela za nove podrobnosti o nacističnih zločinih. In te podrobnosti so bile takšne, da se je moral ob njih zgroziti tudi najbolj otopel človek.

Sploh je pomembna funkcija takšnih procesov, da prispevajo k spoznavanju zgodovinskih dejstev, kakor je v poročilu o procesu poročala uradna „Wiener Zeitung“. Samo tako moremo pomagati, da se Auschwitz ne bo ponovil.

Razširjenost tiskane besede v luči mednarodnega leta knjige

Kakor smo v našem listu že poročali, je specializirana organizacija Združenih narodov za kulturo, znanost in prosveto (UNESCO) leto 1972 proglasila za Mednarodno leto knjige. V tem letu povsod na svetu, med vsemi narodi in ljudstvi, posvečajo knjigi posebno pozornost in skrbijo za uveljavljanje njenega poslanstva: biti po eni strani posoda kulture in omike vsakega naroda posebej, po drugi strani pa tista čarobna vez, ki druži narode.

Da je knjigi in širjenju tiskane besede treba posvečati še veliko pozornost, kaže predvsem dejstvo, da dežele v razvoju niso zaostale le v gospodarskem pogledu, marveč zaostaja njihov razvoj daleč za razvojem drugih predelov sveta tudi in še posebno v pogledu na stopnjo kulture, omike in sploh civilizacije. Pri tem je treba še posebej upoštevati, da dežele v razvoju, torej „tretji svet“, tako po površini ozemlja kakor tudi po številu prebivalstva predstavlja veliko večino današnjega sveta, kar pomeni, da se je doslej le manjši del človeštva izkopal iz zaostalosti — v materialnem in zlasti še v duhovnem smislu.

Kako je izgledala tozadevna podoba sveta na pragu Mednarodnega leta knjige, zelo zgovorno kažejo podatki, ki so objavljeni v letnem statističnem biltenu UNESCO. Leto 1955 so na svetu tiskali 285.000 novih knjig oz. knjižnih naslovov, leta 1971 pa se je število že povečalo na 496.000 naslovov. Na prvem mestu je bila Sovjetska zveza, kjer so lani tiskali 74.600 različnih knjig; v Ameriki je v istem letu izšlo 62.000 novih knjižnih naslovov. Obema velikanoma, ki se kosata tudi na tem področju, je na tretjem mestu sledila Zahodna Nemčija, kjer je lani izšlo skoraj 33.500 novih knjižnih naslovov. Več kot 10.000 različnih novih knjig je izšlo le

še v Veliki Britaniji (32.300), na Japonskem (31.000), v Franciji (22.000), v Španiji (20.000) in v Indiji (13.500).

Razlike med razvitim in nerazvitim svetom pa zlasti kažejo naslednji podatki: na milijon prebivalcev pride povprečno največ knjig v Evropi, in sicer brez Sovjetske zveze 489, v Sovjetski zvezi sami 313, na Oceaniji 265, v Združenih državah Amerike 226, v Južni Ameriki komaj 64, v Aziji 50, v Afriki pa sploh samo 23. Torej vidimo, da razviti del sveta ne prednjači pred deželami v razvoju samo v pogledu na število novih knjižnih izdaj, marveč še zlasti v pogledu na razširjenost knjig med prebivalstvom.

Na področje tiskane besede spada poleg knjig in brošur seveda tudi periodični tisk. Po podatkih UNESCO je leta 1959 izhajalo na svetu 7350 dnevnikov s skupno naklado 275 milijonov izvodov, kar je pomenilo povprečno 122 izvodov na tisoč prebivalcev. Deset let pozneje, torej leta 1969, je bilo na svetu 7680 dnevnikov s skupno naklado 365 milijonov izvodov oz. 130 izvodov na tisoč prebivalcev. Največ dnevnikov, namreč 1880, je leta 1969 izhajalo v ZDA, v vzhodni Aziji so imeli istega leta 360 dnevnikov, v južni Aziji 1300, na Oceaniji 114 in v Sovjetski zvezi 630. V Evropi število dnevnikov upada, isto pa velja tudi za Afriko.

Že iz teh pičlih podatkov vidimo, kako neenakomerno so na svetu razdeljene tudi „duhovne“ dobrine. Današnja razdeljenost sveta na razviti in nerazviti del predstavlja že v gospodarskem pogledu skoraj nerešljiv problem in s tem veliko nevarnost za bodočnost človeštva. Vsaj enako pereč pa je problem tudi v pogledu na kulturni razvoj in v tem oziru naj bi prispevalo tudi letošnje Mednarodno leto knjige.

Boj proti naraščanju draginje

Spremljevalka večajočega se življenjskega standarda Industrijske družbe — naraščajoča draginja — je tudi pri nas postala problem, ki v dnevni igri političnih sil igra pomembno vlogo. Razlika v tej igri je zdaj le v tem, da se morajo tokrat socialisti braniti očitka, da so navijalci cen, medtem ko se je morala do pomladi 1970 tega očitka kot takratna vladna stranka ŐVP. ŐVP hoče socialistom naložiti odgovornost za podražitve ne glede na resnico, da je naraščajoča draginja skoraj vsepovsod posledica mednarodnega gospodarskega položaja, ki stoji v znamenju večanja življenjskega standarda za vsako ceno.

Sedaj so se socialisti teh očitkov nekoliko otresli. Otresajo pa se tudi očitki, da njihova vlada proti podražitvam še nič ni ukrenila. V petek minulega tedna je kancler Kreisky kritikom ŐVP lahko prezentiral študijo, ki jo je izdelal in predložil sosvet za gospodarstvo in socialna vprašanja pri zvezni vladi. Ta sosvet je sestavljen po načelu socialnega partnerstva, torej iz predstavnikov delodajalcev in delojemalcev. Študija vsebuje 72 predlogov za omejitve podražitve. Med njimi je 61 takih, za katere je sosvet dosegel soglasje vseh svojih grupacij, tudi predstavnikov ŐVP.

Načelno je sosvet ugotovil, da je bil sedanjí val podražitev „uvožen“ in to v glavnem iz dežel zahoda, s katerimi je naša država po tradiciji gospodarsko najbolj povezana. Uvoz blaga iz teh dežel čedalje bolj uhaja našemu izvozu v te dežele, vsled česar toliko bolj občutimo draginjo po teh deželah. Sosvet se spríčo tega zavzema za kolikor mogoče liberalizacijo uvozne politike in gospodarskega sodelovanja z vzhodnoevropskimi deželami, hkrati pa za znižanje carin za uvoženo blago iz dežel EGS. Pri tem poudarja tudi potrebo po liberalizaciji uvoza agrarnih produktov, ki jih v naši državi primanjkuje. To so v bistvu sadje in zelenjava ter krmila in oljarice.

Težišče v politiki stabilizacije cen vidi omenjeni sosvet v realnejši politiki sestavljanja državnega proračuna ter deželnih in občinskih proračunov. Pri tem se zlasti zavzema za uveljavljanje večletnih načrtov financiranja investicijskih programov. Pri letnih izdatkih na področju vezanih investicij ter na področju avtomatizacije in dinamizacije gospodarstva zahteva boljše in konkretnije formulacije. Investicije na področju družbenega gospodarstva je treba bolj kot doslej prilagoditi ciklusu konjunktore, pri čemer je treba skrbeti tako za omejevanje njenega naraščanja kot njenega upadanja.

Posebno pozornost posveča sosvet v svoji študiji vprašanju naraščajočega nesoglasja med povpraševanjem za delavci in njihovo ponudbo. Pri tem se zlasti zavzema za boljše strokovno usposabljanje ljudi, ki zapuščajo kmetijski poklic in za modernizacijo sedanjega zakona o zaposlovanju inozemcem.

Poleg tega jemlje sosvet za gospodarstvo in socialna vprašanja v svoji študiji karteke posebej na piko. Očita jim, da preprečujejo potrebno konkurenco na trgu in da večajo pojave inflacionističnih tendenc. Ko ugotov-

lja, da se je število registriranih kartelov v naši državi od leta 1960 povečalo za 20 na okroglo 90, hkrati navaja, da so si ti karteli osvojili ključne pozicije gospodarstva, to je industrijo gradbenih materialov, industrijo jekla ter elktroindustrijo. Tukaj čedalje bolj dušijo sleherni konkurenco. Za omejitev njihovega vpliva predlaga večji vpliv socialnih partnerjev pri kartelnem sodišču, zlasti pa dosego možnosti, da bodo socialni partnerji lahko presojali, v koliko karteli konkurenco na trgu zavirajo oz. v koliko jo pospešujejo. V tej zvezi se zavzema za čimprejšnjo liberalizacijo obrtnega prava, za večji vpliv vla-

de na cene in za povečano opazovanje njihovega razvoja.

Tako daleč glavne ugotovitve in bistveni predlogi sosvela za gospodarstvo in socialna vprašanja. Z njimi se bo morala sedaj baviti vlada in njena paritetna komisija za cene in mezde. Z njimi pa se bo morala baviti tudi ŐVP in konkretno dokazati, koliko ji je v resnici na tem, da njeni krogi pomagajo zadržati nadaljnje naraščanje draginje in da zagotovijo vrednost šilinga oz. njegovo kupno moč.

Kako bosta vlada in parlament reagirala na predloge omenjenega sosvela, še ni jasno. Precej gotovo pa je, da bosta morala v tej zvezi svoje ukrepe spraviti na naslednji imenovalec: Več zmernosti v času konjunktore, potem bo lažje uspelo obdržati cene v rokah. Prav slednje pa bo moralo upoštevati tudi prebivalstvo naše države; s svojim zadržanjem na trgu lahko bistveno vpliva na razvoj cen ter lahko preprečuje naraščanje draginje, s tem pa prispeva k stabilizaciji kupne moči šilinga. (bl)

Sejemske prireditve v Kranju

Gorenjski sejem v Kranju ima za letošnje leto spet obširen spored sejmskih prireditev. V času od 8. do 17. aprila bo na sejmišču XI. Mednarodni spomladanski sejem, v času od 4. do 15. avgusta bo sledil XXII. Mednarodni gorenjski sejem, potem bo v dneh od 14. do 22. oktobra V. Jubilejni sejem obrti in opreme, za konec leta od 16. do 26. decembra še XIII. Novoletni sejem.

Za XI. Mednarodni spomladanski sejem so priprave seveda že v polnem teku. Ta

prireditve vse bolj prerašča v sejem s kmetijsko tematiko, ki je zanimiva tako za kmetijske proizvajalce, kakor za proizvajalce kmetijske mehanizacije in drugih sredstev, ki se uporabljajo v kmetijstvu. Vendar pa sejem ni strogo kmetijska prireditve, marveč na njem sodelujejo tudi razni drugi razstavljalci, posebno z izdelki široke potrošnje.

V okviru spomladanskega sejma bodo vsak dan priredili tudi modno revijo z naj-novejšimi modeli oblačil, o-

kozmetike. Za obiskovalce, že posebej za mlajše, bo privlačen zabavni park, ki bo opremljen s paviljoni, kjer bo dovolj priložnosti za preizkus moči, vztrajnosti in inteligence v raznih zabavnih in vzgojnih igrah. Svoje prostore pa bodo razumljivo imeli tudi gostinci, tako da bo vsestransko poskrbljeno za dobro postrežbo obiskovalcev sejma.

Kranj pa v času sejmskih prireditev nudi domačim in tujim gostom tudi še razne druge zanimivosti in kulturne znamenitosti.

Jutri v Celovcu: „Gost 72“

Strokovni sejem gastronomije in turizma

Med 18. in 26. marcem bo na celovškem sejmskem razstavišču 4. deželni strokovni sejem gastronomije in turizma „Gost 72“. Zanimanje za to razstavo postaja vedno večje, kar je seveda razumljivo, če upoštevamo, kako važno vlogo v koroškem gospodarstvu igra prav turizem. Prvotno je bila gastronomska razstava regionalnega značaja, vendar se je hitro razvila in ima danes že mednarodni sloves.

Letos bodo sejem obogatili s posebno razstavo pod geslom „Več kakovosti v hotelu“, ki bo imela svoje prostore v hali 12.

Pokazala bo na praktičnih primerih, kako naj bi bile opremljene tujske sobe, gostinski prostori, kuhinje in sploh vse, kar spada v gostinski obrat. Hkrati pa bodo obiskovalci deležni strokovnih nasvetov.

Kakor lansko leto, tako bodo tudi letos nastopili mladi kuharji, tokrat iz štirih evropskih držav (Avstrije, Italije, Jugoslavije in Madžarske), ki bodo v medsebojnem tekmovanju v prisotnosti številnih gostov pokazali svoje sposobnosti. Seveda bodo primerno nagradjeni: prva in druga nagrada bosta zlati oziroma srebrni kuhar, vsak član pa prejme še posebej spominsko kolajno. Tudi izdelniki so posebnost in tako pripravljeni oziroma ilustrirani, da tudi dotičnega jezika neveščji obiskovalci lahko izberejo zaželjene jedi.

Na tiskovni konferenci pred razstavo se je namestnik deželnega glavarja Erich Suchanek v svojih izjavah dotaknil tudi reklame in omenil, da je le-ta za „sončno Koroško“ več ali manj ponesrečena, če ne celo usodna. Radi nje je nastala nevarnost, da so gostje po nekaj deževnih dnevih nezadovoljni zapustili deželo. V bodoče torej ne poudarjamo več samo „sončne dežele“! Kljub najboljšim snežnim razmeram, ki jih ima Koroška v Avstriji, je npr. tudi dotok smučarjev s severa (Nemčija) v našo deželo v primeri s sosednjo Solnograško mnogo premajhen. Krivda leži na gorah (Turah), ki še vedno predstavljajo psihološko zapreko. Z dograditvijo nove hitre ceste preko Tur bo to odpadlo in Koroška bo lahko tudi v zimski sezoni zaigrala tisto vlogo, ki ji pripada.

Se marsikaj zanimivega bi bilo mogoče povedati o letošnji razstavi „Gost 72“ v Celovcu. Toda najboljšo informacijo — kakor pri vseh razstavah — posreduje obisk prireditve. Prepričani smo, da bo razstava privabila mnogo ljudi, posebno tistih, ki so neposredno povezani s to panogo gospodarske dejavnosti. Hkrati pa bo prireditve prispevala tudi k nadaljnjemu razvoju turizma na Koroškem.

POŠIROKEM SVETU

LJUBLJANA — Avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Heinrich Riesenfeld je prejšnji teden v okviru posebne svečanosti izročil predsedniku gospodarskega zbora republiške skupščine SR Slovenije Tonetu Boletu in svetniku pri republiški gospodarski zbornici dr. Bogdanu Novaku visoka avstrijska odlikovanja, s katerima ju je zvezni predsednik Jonas odlikoval za zasluge pri razvijanju in poglabljanju gospodarskega sodelovanja med obema državama. Pri podelitvi odlikovanj je bilo navzočih tudi več predstavnikov skupščine in izvršnega sveta SR Slovenije ter konzularnega zbora.

WASHINGTON — Ameriški predsednik Nixon je podpisal odlok o gospodarski in vojaški pomoči tujni v skupni vrednosti 3,1 milijarde dolarjev, kar je sicer za poldrugo milijardo manj, kot je zahtevala vlada, vendar še vedno za dobrih 500 milijonov več kot v prejšnjem finančnem letu. Velik del te pomoči, namreč milijarda dolarjev, je namenjen Izraelu za nakup orožja in vojaškega materiala.

MOSKVA — Kakor piše partijsko glasilo Komunist, ima KP Sovjetske zveze skupaj 14.631.000 članov, od tega 522.000 kandidatov. V partiji je 40,5 odstotka delavcev in 14,8 odstotka kmetov. Med partiji je 6.200.000 strokovnjakov, od tega 14.700 doktorjev znanosti. Delež žensk v članstvu sovjetske partije znaša 3.311.000 članic, to je 22,6 odstotka.

MARIBOR — Prejšnji teden so na srednji kmetijski šoli v Mariboru proslavljali 100-letnico tega zavoda, enega najstarejših te vrste v Evropi. Šola je bila ustanovljena 11. marca 1872 kot vinogradniško-sadjarška šola. V prvih desetletjih je bila to nemška šola, vendar so med gojenci že takrat prevladovali otroci slovenskih kmetov; mnogi pa so prihajali tudi iz sosednjih držav, v zadnjih desetletjih pa iz Srbije, Hrvaške in drugih delov Jugoslavije. Po drugi svetovni vojni je dala šola že 1880 absolventov.

PISA — V prihodnjih letih nameravajo razpisati posebno nabiralno akcijo, ki naj bi dala sredstva za rešitev slovitega poševnega stolpa v Pisi. Načrti za tozadevna dela bodo temeljili na podatkih večletnih raziskav, ki jih bo opravila komisija, v kateri sodeluje 25 strokovnjakov. Poševni stolp se nagne vsako leto za milimeter. Italijanska vlada je za raziskave in načrte namenila vsoto 3,2 milijarde lir.

LIMA — Perujski list „Expresso“ je objavil vest, da živi nacistični vojni zločinec dr. Josef Mengele v mestecu Cero de Pasco v perujskih Andih. Drugi viri pa vedo povedati, da Martin Borman, eden od glavnih Hitlerjevih sodelavcev, živi „nekje v južnem Peruju“.

WASHINGTON — Med nedavnim obiskom ameriškega predsednika Nixona na Kitajskem je predsednik kitajske vlade Ču En Lai povabil Nixonovi hčerki, naj s svojima možema obiščeta LR Kitajsko. Prav tako so bili na Kitajsko povabljeni tudi predstavniki ameriškega senata in predstavniškega doma. Mlajša Nixonova hči je poročena z Davidom Eisenhowerjem, vnukom nekdanjega predsednika Dwighta Eisenhowerja. Datum obiska bodo šele določili.

REKA — V remontni ladjedelnici „Viktor Lenac“ na Reki so izročili norveškemu brodarju Leifu Hoeghu iz Osla posebno ladjo za prevoz avtomobilov, ki so jo preuredili iz potniške ladje. To je največja ladja te vrste na svetu ter ima prostora za 4000 potniških vozil. Na svoji prvi vožnji bo ladja prepeljala pošiljko Fiatovih avtomobilov iz Italije v Ameriko, potem pa bo prevažala v Ameriko avtomobile iz Japonske in Evrope.

OHIO — Ameriški obrambni minister Laird je izjavil, da skuša Amerika navezati s Sovjetsko zvezo nove stike, ki naj bi temeljili na „medsebojnih usklajevanju skupnih interesov“. Opozoril je, da bosta Amerika in Sovjetska zveza zaradi ideoloških razlik še nekaj časa ostali politični vojaški nasprotnici z različno globalno politiko. O ameriško-sovjetskih pogovorih o omejevanju strateškega orožja, ki se bodo nadaljevali 28. marca v Helsinkih, pa je Laird dejal, da je po ameriški strategiji treba ohraniti vojaško silo, dokler ne bodo sklenili sporazumov, s katerimi bodo odpravili potrebo po taki moči.

MOSKVA — Sovjetski strokovnjak za vesoljske raziskave A. Trofimov je izjavil, da bo Sovjetska zveza za proučitev vprašanja, ali so na planetu Marsu živa bitja, najprej uporabila avtomatske mikrobiološke laboratorije, v zadnji fazi teh raziskav pa bodo na Marsu pristali tudi ljudje.

LONDON — Velika Britanija in LR Kitajska bosta svoji diplomatski predstavništvu v bližnji bodočnosti povišali na raven veleposlaništev. Prvi britanski veleposlanik v Pekingu bo 37-letni John Addis.

Brez narodnostne enakopravnosti

ni demokratične rešitve družbenih vprašanj

Bivši jugoslovanski zunanji minister in sedanjí predsednik CK ZK Srbije Marko Nikezić je pred vodilnimi funkcionarji Srbije govoril o narodnostnem vprašanju in med drugim dejal, da je problem razmerja med narodi vselej le del celotnega problema socializma in demokracije. Zato teh težav ni mogoče urediti le z nacionalnim vprašanjem, temveč je treba razrešiti osnovna vprašanja razvoja socialistične družbe. Kajti utrjevanje samoupravnih odnosov in vodilna vloga delavskega razreda je tudi pot, da bi na demokratičnih in enakopravnih temeljih uredili odnose med narodi.

Posebej je Nikezić opozoril na nevarnost, ki jo za celotni družbeni razvoj predstavljajo nerešena narodnostna vprašanja. Poudaril je: „Izkušnje sodobnih držav, tudi socialističnih, kažejo, v kolikšni meri je, pri današnji stopnji razvoja proizvodnih sil, izobraževanja in človekove zavesti, nazadnjaško in nevarno za celoten razvoj družbe, če se izogibamo nacionalnemu vprašanju in ga puščamo v nemar. V večnarodnostnih državah, kjer niso našli poti ke narodnostni enakopravnosti, se je pokazalo, da tudi drugih družbenih vprašanj niso demokratično rešili. Kratenje pravic manjšinam je obsodilo na podrejenost vso družbo.“

Kot pglavnitno vsebino narodnostnega vprašanja je Marko Nikezić naglasil gospodarski razvoj kot temelj političnega, kulturnega in skupnega družbenega razvoja. Namesto da bi narodnostno vprašanje povezovali s kmečkim vprašanjem, je dejal, bi lahko rekli, da je urejanje narodnostnega vprašanja dandanes pogojno povezano s tem, da se celi narodi osvobodijo kmečkega statusa. Seveda ni cilj, da bi imel vsak narod, to pa velja tudi za narodnosti, svoje zaokroženo, ločeno gospodarstvo in tržišče, marveč da ima v enotnem gospodarstvu in enotnem trgu enake možnosti. „Možno je in nujno je, da se tudi iz vrst vseh narodnosti rekrutira delavski razred, da se zagotovi dotok izobraženih ljudi, tako zaradi povzdige splošne gospodarske in kulturne ravni narodnosti kakor tudi zaradi enakopravne udeležbe v gospodarskem in družbenem napredku vse dežele.“

Slovenski film „Na klancu“

tudi na Koroškem navdušeno sprejet

Kako živo povezane s kulturno-umetniškimi stvaritvami vsega slovenskega naroda se čutimo koroški Slovenci, je bilo morda bolj kot ob marsikateri drugi priložnosti vidno ob koncu prejšnjega tedna, ko so po posredovanju Slovenske prosvetne zveze uspeli slovenski film „Na klancu“ predvajati tudi na Koroškem — v petek v Celovcu in v nedeljo v Železni Kapli ter v Št. Jakobu. Daleč nad tisoč ljudi si je v teh krajih ogledalo filmsko stvaritev, ki je tako po vsebini kot po umetniški in tehnični plati veliko doživetje. Kajti Cankar-Duletičeva pretresljiva zgodba s klanca siromakov je resnična umetnina, ki jo povsem upravičeno uvrščajo med najboljše dosedanje slovenske filme.

Svojo koroško in sploh avstrijsko krstno predstavo je film „Na klancu“ doživel minuli petek v celovškem Volkskinu. Bil je to izreden dogodek — kot tak zelo obširno in z vsemi atributi, ki jih zasluži mojstrovina, kot je film „Na klancu“, zabeležen tudi v nemškem tisku. Predvsem pa je bil film navdušeno sprejet seveda med našim ljudstvom in prav nič ne pretiravamo, če pazimo, da so se na vseh predstavah zbrali obiskovalci s celotnega dvojezičnega ozemlja. Kakor koroški Slovenci kot živ del slovenskega naroda ljubimo in cenimo Ivana Cankarja in njegove nesmrtni spise, tako smo za svoje sprejeli tudi po njegovem rojaku izdelani film „Na klancu“ in z njim vklebali v svoja srca vse tiste, ki so sodelovali in prispevali, da je nastal ta vrhunski dosežek slovenske filmske umetnosti.

Prireditvam je nedvomno dajala posebno svečan značaj navzočnost filmskih ustvarjalcev: režiserja in avtorja scenarija Vojka Duletiča, glavnih igralcev Štefke Drolčeve, Lučke Drolč-Uršičeve, Toneta Kuntlerja in Ivana Jezernika, skladatelj Jožeta Privška, snemalca de Glerie in drugih. Povsod so bili deležni res prisrčnega in toplega sprejema; obratno pa so bili tudi gostje vidno navdušeni nad množičnim obiskom. Pred premiero v Celovcu je filmske ustvarjalce ter predstavnike Slovenske prosvetne zveze in direktorja Volfskina sprejel jugoslovanski gener. konzul Bojan Lubej. Med svojim bivanjem na Koroškem so si gostje v spremstvu tajnika SPZ Andreja Kokota ogledali razne zgodovinske in kulturne znamenitosti, obisk v Bilčovsu pa je predvsem za Štefko Drolčovo pomenil priložnostno obujanje spominov na doživljanje, ko je pred leti z ansamblom Slovenskega gledališča iz Trsta gostovala na Koroškem.

Vsebinsko in pomen filma „Na klancu“ je na predstavah orisal režiser Vojko Duletič, ki je tudi povedal, da je to 50. film v 25-letni slovenski filmski ustvarjalnosti. Po njegovem je to zgodba človeka, ki išče odgovor na vprašanje, zakaj ne more biti deležen sreče, ki bi jo hotel uživati; je pa to tudi povest o usodi slovenskega naroda, ki iz krivic preteklosti stremi za boljšim, pravičnejšim jutrišnjim dnem.

In res je film „Na klancu“ mojstrsko prikazal hrepenenje po sreči, neutešljivo lakoto po pravičnem odmerjenem kosu vsakdanjega kruha, krivično urejeni družbeni red, v katerem je bil siromak — menda po človeških in božjih zakonih — obsojen na to, da ostane siromak, pa se s to usodo vendar ne more in noče sprijazniti ter išče izhod in rešitev v tujini. Zlasti pa je film — kakor tudi Cankarjev roman — sim-

bol materinske ljubezni, ki jo je Štefka Drolčeva v vsej širini in globini vlila v svojo vlogo Francke.

Sploh je film „Na klancu“ ogledalo visokih sposobnosti vseh sodelujočih, tako da o prispevkih posameznikov v tem kratkem sestavku ni mogoče podrobno govoriti. Naj bo zato le še omenjeno, da je Jože Privšek za svojo filmsko glasbo prejel „zlato areno“ puljskega festivala (knjigarna „Naša knjiga“ v Celovcu ima še nekaj plošč s posnetki te glasbe).

Za zaključek lahko ugotovimo, da je Slovenska prosvetna zveza s posredovanjem slovenskega filma „Na klancu“ uspešno nadaljevala svojo že tradicionalno vlogo pri seznanjanju koroških Slovencev s stvaritvami slovenske filmske umetnosti. S tem, da je uspela slovenski film prikazati tudi v regularnem celovškem kinu, pa je napravila tudi nov korak v okviru kulturne izmenjave med sosednjima deželama. Pripravljenost vodstva celovškega Volfskina, da tudi v bodoče sprejme v svoj spored slovenske filme, je nedvomno lep obet za bodočnost. Zato je slovenski prosvetni zvezi tako v enem kot v drugem pogledu treba želeli nadaljnjih uspehov pri utiranju poti slovenskega filma na Koroško.

Razstava o halštatski kulturi

V Narodnem muzeju v Ljubljani bo danes odprta razstava z naslovom „Alpski Iliri — halštatska kultura v Vzhodnih Alpah“, s katero gostuje v slovenski prestolnici prazgodovinski oddelk Naravoslovnega muzeja na Dunaju. Gradivo, pri katerem gre za izbrane eksponate svetovno znanih zbirk iz tako imenovanega halštatskega obdobja, to je iz časa okoli 750—400 pred našim štetjem, je dunajski muzej pridobil v času pred prvo svetovno vojno iz današnjih avstrijskih dežel ter iz nekdanjih dežel monarhije.

Razstava obsega 145 enot z več kot 300 predmeti; pripravila sta jo dr. W. Angeli in dr. E. F. Barth. Gradivo daje reprezentativen pregled halštatske kulture in s tem najbolj avtentičen pogled v zgodovino Srednje Evrope v omenjenem času. Predvsem je predstavljen Hallstatt sam, znamenito najdišče, ki je dalo ime celemu obdobju. Včasih je prevladovalo mnenje, da pač zato, ker je bilo tako zgodaj odkrito; pogled v bogastvo grobnega gradiva, ki so ga dajali mrtvim na zadnjo pot na eni strani, po drugi pa vpogled v vsakdanji dan tedanjega rudarja, v njegovo delo, orodje, obleko, pa prepričuje, da je z njegovim imenom po pravici označen čas.

Prav tako pritegne tudi nenavadno gradivo iz Byčiskale (Moravska): pokopnik in polni opremi z znaki svoje knežje oblasti, pokopan na vozu. In tudi druga

najdišča so zastopana, ki imajo vsako že svoje utrjeno mesto v arheološki stroki. Dragocena pa je predvsem celota, ki kot pisana pahljača odkriva podobo časa na vzhodnem obrobju Alp, tako severno kot južno od njih. V njej se je prvič ustvarila alpska kulturna skupnost, ki je še danes del naše usode.

Za Slovence je še posebej dragoceno, da bomo prvič videli pomembno gradivo s slovenskega ozemlja, ki ga je v desetletju pred 1900 predvsem izkopal Jernej Pečnik za Naravoslovni muzej na Dunaju. Najbolj znana najdišča so na Magdalenski gori, Vačah in Brezju; v gradivu teh najdišč so predmeti, ki sodijo med temeljne kamne kulture tistega časa.

Do sedanjega gostovanja razstave v Ljubljani je prišlo v okviru intenzivnega strokovnega sodelovanja med Naravoslovnim muzejem na Dunaju ter Narodnim muzejem v Ljubljani. To sodelovanje ima že več kot desetletno tradicijo, prav v zadnjem času pa si še posebej prizadevajo, da bi s skupno izdajo arheološkega gradiva dosegli tudi konkretne, trajne sadove, ki bi obogatili celotno arheološko znanost.

Razstava „Alpski Iliri — halštatska kultura v Vzhodnih Alpah“ bo v Narodnem muzeju v Ljubljani odprta do 3. maja, in sicer dnevno od 10. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 13. ure.

NOVA SLOVENSKA LIRIKA

je izšla v nemškem prevodu

Pri solnograški založbi Otto Müller Verlag je pred kratkim izšla lepo opremljena knjižica z naslovom „Neue slowenische Lyrik“. Zbirka slovenske lirike v nemškem prevodu vsekakor predstavlja nov uspeh v prizadevanju Društva slovenskih pisateljev ter slovenskega PEN kluba, da bi slovenski književnosti utrla pot v svet in jo približala predvsem sosednjim narodom.

Izbor za zbirko je pripravil Paul Kruntorad, ki se je odločil za 22 avtorjev od Toneta Seliskarja do Andreja Brvarja ter jih je predstavil s skupno 70 pesnitvami. Z največjim številom prevedenih pesmi so zastopani Edvard Kocbek, Srečko Kosovel, Ciril Zlobec, Lojze Krakar in Tomaž Šalamun. Med prevajalci pa prednjači dr. Franjo Smerdu, poleg katerega so prevode pesmi za to zbirko prispevali še Janko Messner, Wilhelm Heiliger in H. D. Sihler.

Ob koncu knjige so nanizani življenjepisni in bibliografski podatki o vseh v zbirki zastopanih pesnikih. V uvodni besedi pa je Paul Kruntorad v zgoščen obliki prikazal zgodovinski položaj Slovencev ter posebej naglasil njihova prizadevanja za uveljavitev v kulturnem svetu. S to zbirko je bila — kakor ugotavlja Kruntorad — vsaj deloma zamašena vrzel v poznavanju slovenskega slova v nemškem jezikovnem prostoru.

NA UNIVERZI V TRSTU

nameravajo urediti slovensko stolico

Med Jugoslavijo in Italijo so prejšnji teden podpisali nov sporazum o kulturnem sodelovanju, ki za letošnje in prihodnje leto predvideva zelo bogat in pester program.

Sporazum je velike važnosti tudi za narodne manjšine, saj sta se obe državi obvezali, da bosta podprli vse oblike kulturnega in prosvetnega delovanja pripadnikov italijanske narodnosti v Jugoslaviji ter pripadnikov slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti v Italiji. Poleg tega sta se obe državi sporazumeli,

da se bosta zavzemali, da se na tržaški univerzi ustanovi stolica slovenskega jezika in književnosti.

Na splošno vsebuje sporazum izmenjavo štipendij, razširitev števila lektoratov, izmenjavo predavateljev, oskrbovanje stolic s potrebno literaturo, izmenjavo prosvetnih strokovnjakov, vseučiliških profesorjev, književnikov, muzejskih strokovnjakov in umetnikov. Prav tako je predviden pester spored izmenjav gledaliških, glasbenih, folklornih in drugih ansamblorov, v obeh državah pa bodo priredili tudi razne umetniške in druge razstave ob sodelovanju sosednje države.

To je že šesti sporazum o kulturnem sodelovanju, ki sta ga sklenili Jugoslavija in Italija.

Konrad Meršič

obhajal življenjski jubilej

Pred nedavnim je praznoval svoj 60-letnico okrajni šolski nadzornik za hrvaško šolstvo na Gradiščanskem, vladni svetnik Konrad Meršič.

Na položaju nadzornika za hrvaško šolstvo je od leta 1960, prej pa je bil učitelj in šolski ravnatelj v Frankanavi. Poleg svojega učiteljskega poklica se jubilant požrtvovalno bavi predvsem tudi z izdajanjem šolskih knjig in šolskega časopisa.

Ob svojem življenjskem jubileju je bil deležen številnih čestitk, ki se jim naknadno pridružujemo tudi mi!

TO NE SVETINA

UKANA

DRUGA KNJIGA

114

Mati je jokala in me božala. Tako smo bili lačni, da se ni mogla hudovali nad mano. Spet smo se najedli mesa po mili volji. Vidiš, zato sem tako zadovoljen, kadar četi lahko skuham, da vsem žarijo oči in se jim še kosti ne ljubijo glodati. Tudi ko sem delal v hosti, sem si kuhal sam, in če sem hotel, da mi je kaj ostalo, sem moral kuhati malo. Zdaj pa lahko vsaj tiste dni, ko pobremo premožnim, skuham ko takrat doma.

Vidiš Ana, tako je. Kuhar sem, čeprav me je Fazan proglasil za oportunisto.

Zdani se je. Nande je naložil na ogenj. Ko je njegov pomočnik privlekel h kotlu krompir, so ga začeli lupiti vsi trije. Sredi dela sta jih zmotila Svarun in Dren, ki sta pregledovala položaje. Svarun je prisel k ognju. Nikoli ni obiskal čete, ne da bi se ustavil pri kuharju. Pri njem je zvedel več kot na četrtem poveljstvu. Šmajser je položil na kolena in obraz se mu je razlezel v prikupen, skoraj hudomušen nasmeh.

„Daj, povej nama, Nande, zakaj ti, stari partizan, ne moreš zapustiti kuhinje. Razumel bi te, če bi bil jehovec. Toda ti med borbo celo poveljuješ, tepeš s kuhalnico in jurišiš.“

„Rad sem kuhar!“ Potem jima je začel praviti zgodbo, ki jo je bil pravkar povedal Ani.

„Toda Nande, ti si komunist,“ mu je ugovarjal Dren.

„Ali misliš, Dren, da komunisti ne smejo biti kuharji?“ se je zahehetal Nande.

Svarun pa ga je pritislil:

„Vojska raste. Mi potrebujemo voditelje z izkušnjami, trde in čvrste ljudi, kot si ti! Menili smo se, da te bomo postavili za vodnika in da boš oddal kuhalnico.“

„Jaz nikamor iz čete!“ jo je kar po bohinjsko urezal Nande.

„Nimaš razlogov, da bi se upiral!“

„Dosti jih imam.“

„Kakšnih le?“

„Če hočeta in če ne bosta zamerila, jih bom pa povedal. Zdi se mi, da je bolje, če imate dobrega kuharja kot pa slabega komandirja. Pa štabih imate nič koliko takih, ki bi več koristili, če bi nosili kotle in lupili krompir. Pa terenci... Koliko se je v zaledju nabralo zabušantov! Jaz bi najmanj polovico teh ljudi takoj poslal v čete.“

„Škoda, da ni z menoj komisarja. Dali bi ti politično funkcijo.“

„Tudi te ne maram. Kuhar sem in komunist, saj je to dovolj zame, ki sem poznal pred vojno le žago in sekiro.“

„Če je tako, te ne bomo silili,“ je rekel Svarun. „Bolje je, da si najboljši kuhar med komunisti in najboljši komunist med kuharji kot pa poveljnik brez veselja.“

Nande se je zasmejal: „Saj sem vedel, da me boš pogruntal! Pa ne pravita drugim, posebno komisarjem ne!“

2

Po kosilu je bil zbor bataljona po četah. Mulovodci so pritovorili k podzemski kasarni na Črnem vrhu za brigado municijo in razstrelivo. Nastalo je živahno vrvenje. Na položajih je ostalo samo nekaj dežurnih mitraljezcev, vsi drugi pa so se v kolonicah spuščali k cesti, kjer so jim orožarji delili strelivo za italijanske brede, angleške brene, nemške šarce in puške. Vsak je lahko vzel, kolikor je mogel nositi.

Primoževnega šarca je zdaj nosil Slavc, širokopleč dečko, dezerter iz nemške vojske. Pred enim mesecem je pobegnil iz bolnišnice. Na ruski fronti si je bil prvi dan sam prestrelil nogo in odveklil so ga v zaledje. Ruske tanke „T 34“ je pa le videl in tudi bojni hrum katjuš je slišal. Šarca je zanj predlagal Vojko, s katerim sta bila skupaj v Franciji.

Medtem ko je jedla, je Nande segel prav na dno svojega ogromnega nahrbtnika — ki so mu bila kos samo njegova močna pleča — in privlekel na dan torbico za prvo pomoč. Ana je je bila zelo vesela.

„Nande, najlepše je pomagati ljudem. Če bom preživela vojno, bom zdravnica.“

„Kar bodi! To je dober poklic. Ali veš, kako pravijo? Kar pogreši zidar, pokrije malta, kar pa zdravnik, pokrije zemlja, he he he! Konec koncev pa ima vsak svoja nagnjenja. Mene veseli kuhinja, dasi sem drugače sekač. Ali veš, zakaj?“

Doma nas je bilo cel ograbek lačnih otrok. Kruh je bil za nas potica, tako redko smo ga videli. Meso pa smo jedli le takrat, kadar je oče kot divji lovec kaj ustrelil. Menda sem imel štirinajst let, ko so ga zasačili — ustrelil je gamsa — in ga zaprli nekaj mesecev. Takrat smo jedli samo po enkrat na dan. Si predstavljáš, kako smo bili lačni? Najmlajši so jokali z mamo vred. Bil sem najstarejši in sem se čutil nekako odgovornega za družino, ko očeta ni bilo. Nekaj časa sem odlašal, potlej sem se odločil. Vzel sem sani in odšel z mlajšim bratom v laz. Tam je imel oče skrito puško v vollem tramu. Brat je pognal in mimo mene se je pripodil trop srn. Puška se mi je tresla v rokah, ko je zahrstelo po grmovju. Ubil sem najdebeljšo. Z nočjo sva pripeljala meso domov, kožo pa sva zakopala v hosti.

RAZPRAVLJA O MEDNARODNEM SODELOVANJU

Vojka so zdrabili iz razmišljanja vriski in prešeren glas harmonike na sedlu. Nekdo je radostno ukal, da so jim srca vzplamtela in so pozabili na strah pred neznanimi daljavami in usodo, ki je visela nad njimi. Harmonikar je igral himno brigad, pesem vseh pesmi, ki je spremljala pohode in napade. Pesem, ob kateri te zaščemi v očeh, prsti pa se

Križev pot slovenskega šolstva

Lojze Udo, Zgodovina slovenskega pouka na koroških osnovnih šolah od leta 1869 do danes, zbornik „Osnovna šola na Slovenskem 1869–1969, Ljubljana 1969.

Koroški Slovenci smo splošno znani kot ljudje, ki se kaj radi opiramo na določene šege in navade. Ena od teh je, da se za kulturno in publicistično dogajanje — predvsem v naši matici — bore malo brigamo. Tako se je tudi zgodilo, da koroški slovenski tisk ni registriral niti dela, ki neposredno obravnava probleme nas samih — Udetove razprave „Zgodovina slovenskega pouka na koroških osnovnih šolah“. Popraviti to zamudo in informirati naše bralce o tej publikaciji, je častna dolžnost, kajti Lojzeta Udet poznamo že kot avtorja brošure „Teorija o vindišarjih“, ki je leta 1956 izšla pri založbi Drava kot ponatis iz Slovenskega vestnika. Leto poprej pa je v Pedagoškem zborniku objavil razpravo „Zgodovina slovenskega pouka na koroških ljudskih šolah“.

Uvodoma navedeno delo je prikaz permanentnega križnega pota, ki ga hodimo koroški Slovenci, odkar je Marija Terezija uzakonila šolsko obveznost. Prikazuje, kako je trpela slovenščina in hirala v dolgi dobi utraktivne šole, nam vsem znane kot institucija za pomembno izobraževanje. Opisuje, kakšnih metod se je posluževala deželna in šolska oblast, le da je mogla čim bolj skrajšati slovenščini-materinščini odmerjeni učni čas na račun nemščine, katere znanje je „želja staršev“. Zelo informativni sta poglavji o šolskih knjigah ter o učiteljsstvu. Tako npr. opisuje izobrazbo učiteljskihnikov, ki je bila zelo pomanjkljiva in je s tem bistveno pripomogla, da učenci niso ob-

vladali materinščine. Omenja tudi, da so nemški učitelji imeli materialne prednosti, če so dokazali dobre učne uspehe v nemščini.

V drugem delu razprave obravnava avtor zgodovino šolstva po drugi svetovni vojni. Prikaže edini sončni žarek slovenskega pouka v zgodovini koroških Slovencev — uredbo iz leta 1945 — ki pa je ugasnil z Wedenigovim odlokom. O sedanji ureditvi piše: „Manjšinski šolski zakon z dne 19. marca 1959 pomeni zanikanje vseh tistih načel, na katerih je bilo zgrajeno šolstvo po uredbi z dne 3. oktobra 1945, pomeni po vseh spremljajočih okoliščinah vrnitev v nemškonacionalistično, germanizatorično obdobje avstrijske zgodovine.“ — Kar dejansko tudi je.

Razprava „Zgodovina slovenskega pouka na koroških osnovnih šolah“ je spričevalo in vizitka človeka, ki se je ves čas svojega življenja zanimal za probleme koroških Slovencev, jih zastopal povsod ter svoje študije objavljati v raznih zbornikih. Vsekakor žalostno za nas, da se do sedaj nismo zanimali za to publikacijo, ki je trenutno edina na tem področju. Moti edinole, da je premalo skic in tabel, kar bi bistveno pripomoglo k ponazoritvi dela. Upoštevati je tudi treba, da avtorju — po stari navadi avstrijskih arhivov — niso bili na razpolago vsi viri.

Hkrati pa je to delo lahko pobuda, da bi se tudi koroški šolniki, ki sedijo pri viru informacij, na tem področju zganili, da ne bo treba reči prosto po Prešernu: V Celovcu je človek, ki noč in dan žre knjige, od sebe pa ne da nobene fige.“

Z. Z.

TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA B

Se enkrat:

Gostje ali kriminalci?

Pod zgornjim naslovom smo pred nekaj tedni objavili dopis, v katerem je bralec našega lista povedal svoje mnenje o akciji, ki jo je izvedla Gorskstraža na avstrijski strani ljubljanske ceste v času, ko so se jugoslovanski obiskovalci množično vozili na predstave dunajske drsalne revije v Celovcu. Pisec je opozoril na neobičajni značaj te akcije, ki je — kakor smo medtem zvedeli — pri marsikomu vzbudila vtis, da jo je bilo v taki obliki in v teh okoliščinah mogoče razumeti naravnost kot ost proti gostom iz sosednje države.

Zaradi opozorila na te okoliščine prizadeti so seveda drugačnega mnenja, kakor izhaja iz pisma, ki ga nam je poslala Gorskstraža s prošnjo, da ga objavimo „kot odgovor“ na zgoraj omenjeni dopis. Pri tem po-udarjamo, da ne gre za popravek v smislu tiskovnega zakona, kot bi ga lahko od nas zahtevali, če bi bili objavili neresnične trditve; te možnosti se Gorskstraža kljub izrecnemu opozorilu ni hotela poslužiti. Zakaj? Njeno pismo (ki ga kljub temu, da za to ne bi bili obvezani, objavljamo v celoti) je najboljši odgovor: ne ovra-

ča niti ene same ugotovitve v dopisu, ki je prizadete očitno tako prizadelo, da se čutijo prizadete.

Uredništvo

Pismo Gorske straže se glasi: „Gäste oder Kriminelle“

Unter diesem Titel erschien in Ihrem Blatt vom 11. 2. 1972 eine Leserzuschrift, die einige krasse Unrichtigkeiten enthielt. Es sei daher eingangs erwähnt, daß die Bergwächter von den Bezirksverwaltungsbehörden bestellt und vereidigte Hilfsorgane der Behörde sind, die in Ausübung ihres Dienstes als öffentliche Wachorgane anzusehen sind. Die Bestellung und der Aufgabenbereich sind im Landesgesetz über die Einführung der Bergwacht enthalten. Zu den Aufgaben gehört unter anderem auch die Überwachung der Einhaltung der Landschaftsschutzbestimmungen. Zu diesem Zwecke werden sowohl Einzelstreifen als auch Gruppeneinsätze — natürlich vor allem in gefährdeten Gebieten — durchgeführt, und das nicht nur an der Loibl-Straße, sondern im ganzen Landesgebiet. Wenn der Briefschrei-

ber betont, daß er gegen die Verschmutzung der Umwelt ist, dann müßte er wohl diesen Männern dankbar sein, die als ehrenamtliche Wachorgane ihre Freizeit dafür verwenden, um solche Verschmutzungen der Umwelt zu verhindern. Die Forderungen, die der Briefschreiber aus der Aktion an der Loibl-Straße zieht, sind abwegig und beinhalten in jeder Hinsicht unberechtigte Vermutungen. Wie unberechtigt diese Vermutungen sind, geht schon daraus hervor, daß es bisher nicht erforderlich war, Insassen von Autos mit jugoslawischen Kennzeichen anzuzeigen, daß aber schon einige „heimische“ Umweltverschmutzer angezeigt werden mußten und für ihr Vergehen auch dementsprechend bestraft wurden.

Es drängt sich fast die Vermutung auf, daß der Briefschreiber auch einmal als Umweltverschmutzer festgestellt wurde und nunmehr seinen Groll darüber auf diese hinterhältige Weise abreagieren will.

Wir nehmen diese Gelegenheit wahr, alle unsere Landsleute, die für ein sauberes Kärnten und für die Erhaltung unserer Heimat eintreten, aufzufordern, uns bei dieser nicht immer angenehmen Aufgabe bestmöglichst zu unterstützen.

Die Kärntner Bergwacht

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone

oprimejo puške in iščejo petelina... Strnili so se v majhno gručo in se pridružili zvokom harmonike:

Hej, brigade, hitite, razpodite, požgite...
Hej, mašina, zagodi, naj odmeva povsodi
naš pozdrav
iz svobodnih gozdov.
Kje so meje, pregrade za slovenske brigade?
Ne, za nas ni pregrad in ne mejl...

Skozi redko vejevje so zagledali prve oddelke predhodnice brigade Ivana Gradnika v bojnem razporedu. Kmalu za njimi so se prikazali konjeniki: komandant Radko, komisar Iztok, nato pa kolona Kraševcev in Tolmincev, naslednikov tolminskih puntarjev.

Za njimi se je pomikala kolona mul, težko otovorjena z minometi in minami. Hodile so počasi in dosvojansveno, nekako tako kot ljudje v svečanem sprevodu. In spet bataljoni v majhnih presledkih. Na čelu vsakega bataljona je vihrala bojna zastava z rdečo zvezdo.

„Rad gledam veliko vojsko,“ je dejal Borut. Navdajali so ga povsem drugačni občutki kot v majhni enoti, ki jo je včasih že po prvih strelah pocedila med dreve.

Vsi so slutili, da bo na Jelovici novi komandir napravil izpit. Čutili so, da si z dušo in srcem prizadeva, da bi se čimprej vključil v neločljivo celoto, posebno v čelno jedro, kjer so si ljudje neomajno zaupali med seboj.

Za Gradnikovo je krenila na pohod tudi Prešernova brigada. Za prvim bataljonom so zagledali Svaruna, jahačja, ki je sivi kobilici poleg komandanta divizije Lazarja, velikan na majhnem bonju. Drenov bataljon se je vključil v kolono takoj za štabno četo. Med zadnjimi je bil miner Marko z mulami, ki so favorile eksploziv, pokrit s šotorskimi krili. Ko je zagledal Primoža in Ano, je zategnil vajeti svo-

jemu Dinku in ga pogljal v strmino proti njima. Rad je imel to dekle, ki je imela vedno nekaj zanj — če drugega ne, mu je dala srkniti tistega za rane.

„No, vidiš, Primož, kaj so moje zveze! Pa sta spet skupaj! Spet pojdemo minirat, potem pa na rekvizicijo. Saj te bo poslal Dren z vodom vred. Lep most imam v načrtu. To ga bomo razstavili!“

„Jaz grem tudi s tabo, Marko, kar zmeni se z Drenom. Za vodiča vam bom, če gremo minirat gaulajterja.“

Marko se je vrnil v kolono. Ni in ni mogel utihniti. Dolgo časa se niso videli in mnogo so si imeli povedati.

Vojska se je valila proti gorenski progi, reki in cestam, ki so vezale rajh z osvobojenimi kraji. Kaj jih čaka spodaj, ni vedel nihče.

Pohod je bil dolg in utrudljiv. Do mraka so prispeli v gozdlič nad dolino in obstali. Pod njimi sta se vili cesta in reka Sora. Svarun je poslal izvidnike. Kmalu so se vrnili. Ob mostu ni bilo nemške zasede. Nemški žandarji so se polenili, v dolini je bilo vse tiho in mirno — poznalo se je, da dolgo ni bilo tu brigade.

Kar po mostu so šli čez reko. V predgorje Jelovice so pririnjili, ne da bi počil en sam strel. Iz doline se je brigada začela vzpenjati na pobočje Mohorja, kjer je bilo izhodišče za sunke v Savsko dolino. Borci so bili jako veseli, ko so zagledali globoko pod seboj temno ploskev Sorškega polja, ki se je izgubljala v noč, obdana z utripajočimi lučmi. Spet se bodo lahko po mili volji najedli mesa, morda celo kruha ali še česa boljšega. Tudi Nande je bil zadovoljen: lahko bo pokazal, kako se kuha, saj raje posluša hvalo kot kritiko. Po Primorskem, kjer so bile vasi izčrpane, so borci kar naprej godrnjali in ga grdili, da jim slabo kuha. Včasih še soli ni imel.

Primož in Ana sta hodila skupaj. Ko so počivali, ji je dejal:

VLADIMIR KLEMENČIČ — PAVLE APOVNIK:

5

ZDRUŽEVANJE OBČIN

na dvojezičnem ozemlju Južne Koroške
v luči manjšinske problematike

OSNUTEK REFORME MREŽE OSNOVNIH ŠOL
V LUČI PROBLEMOM SLOVENSKE MANJŠINE

Mreža in struktura osnovnih šol predstavljata enega od dejavnikov prilagajanja ali oblikovanja moderne organizacije prostora, ki jo narekuje moderna industrijska družba. Vprašanje šolstva in njegovih reform je bilo na Južnem Koroškem že ves čas od uvedbe obveznega šolanja eden od zelo pomembnih predmetov obravnave pri urejanju zaštite slovenske kulturne skupnosti pred nasilno germanizacijo.

Prav zato, ker je šolstvo samo logično nadaljevanje izvajanja reforme upravne razdelitve, moramo koroški Slovenci aktivno poseči s svojimi prispevki tudi v diskusijo o novi reformi mreže in strukture ljudskih šol, ki jo bodo izvajali upravni činitelji v naslednjem desetletju.

Osnutek za reformo mreže ljudskih šol, ki ga je pripravila deželna vlada, je zasnovan na načelu „učencem k organizirani šoli“. Organizirana šola — 4 razredna — pa mora imeti najmanj 110 učencev. Organizirana šola izpolnjuje po izvajanjih v osnutku eno od osnovnih načel: „otroku zagotavljati boljše štartno osnovo in s tem boljše pogoje za enakopravno uveljavljanje v življenju“.

Prav gotovo bi lahko soglašali s samimi načeli reforme, v kolikor bi bila upoštevana dvojezičnost v sedanjem sistemu šolanja otrok v ljudski šoli na Južnem Koroškem. Znano je, da pomeni vsakoletno prijavljanje otrok k pouku slovenščine izpostavljanje različnim nevedčnostim s strani Slovencev nenaklonjenih učiteljev. Tudi razporeditev pouka slovenščine na zadnjo šolsko uro pomeni za slovenskega otroka povečano psihofizično obremenitev.

Sestavljalec osnutka tudi ni upošteval najbolj drastičnih in v javnosti znanih ekscesov med Slovincem nenaklonjenimi učitelji in k pouku slovenščine prijavljenimi otroki ter njihovimi starši, npr. v Pliberku, Dobrli vasi in Velikovcu.

Neurejenost razmer v dvojezičnem šolstvu dokazuje naslednja podjaja:

● Od 96 dvojezičnih ljudskih šol na Južnem Koroškem nima k pouku slovenščine prijavljenega nobenega učenca kar 17. šol.

● K pouku slovenščine je zaradi imenovanih neugodnih razmer prijavljenih v zadnjih letih manj kot 15 odstotkov od vseh v dvojezičnih šolah vpisanih otrok.

Ko razmišljamo o učinkih reforme, se moramo zavedati, da bo od takih šol (79) po osnutku reforme ukinjenih več kot polovica in da je sedaj vpisanih v te šole več kot tretjina od skupnega števila k pouku slovenščine prijavljenih otrok. Na šolah, ki bodo ukinjene, je bilo v šolskem letu 1970/71 prijavljenih k pouku slovenščine od skupnega števila otrok nekaj manj kot 30 odstotkov, na šolah, ki ne bodo ukinjene, pa le nekaj več kot 10 odstotkov.

Na dvojezičnih ljudskih šolah v okraju Celovec je bilo prijavljenih k pouku slovenščine okoli 18 % otrok; na šolah, ki bodo ukinjene, je bila prijavljena k pouku slovenščine dobra četrtina, na šolah, ki ne bodo ukinjene, pa nekaj več kot 15 odstotkov otrok.

V okraju Beljak je na dvojezičnih ljudskih šolah k pouku slovenščine prijavljenih okoli 7 odstotkov otrok; nekaj nižji je odstotek teh na šolah, ki ne bodo ukinjene, na šolah, ki bodo ukinjene, pa je k pouku slovenščine prijavljenih dobrih 10 odstotkov otrok.

V okraju Šmohor je prijavljenih k pouku slovenščine na vseh ljudskih šolah dvojezičnega ozemlja manj kot 3 odstotkov otrok, vendar je na tistih šolah, ki so predvidene za ukinitve, prijavljenih k pouku slovenščine nekaj več otrok kot na tistih šolah, ki ne bodo ukinjene.

Od ljudskih šol na dvojezičnem ozemlju, kjer je prijavljenih k pouku slovenščine več kot 50 odstotkov učencev, bo ukinjenih 10 šol; od ljudskih šol, kjer je prijavljenih k pouku slovenščine več kot 25 odstotkov otrok, pa bo ukinjenih 20 šol.

Med ljudskimi šolami na dvojezičnem ozemlju, ki so predvidene za ukinitve, so tri šole (Sele-Kot, Komelj in Lepena), kjer so k pouku slovenščine prijavljeni vsi otroci. Značilno je, da je za ukinitve predvidena tudi ljudska šola v St. Primožu, kjer je k pouku slovenščine prijavljenih več kot 40 odstotkov otrok; vendar pa ima šola tisto minimalno število otrok, ki je v reformi predvideno za obstoj organiziranega tipa ljudske šole s 4 razredi.

Z ukinitvijo ljudskih šol na dvojezičnem ozemlju Južne Koroške bo moralo zamenjati svoje delovno mesto 27 takih učiteljev, ki dobro obvladajo slovenščino.

(Se nadaljuje)

„Blisk mi je povedal, da bo divizija raztegnila svoje operativno območje proti Triglavu. Dalj časa bomo na Gorenjskem. Z menoj pojdeš, obiskala bova moj požgani dom. Ni daleč od proge. Vendar je precej na samem, med čudovitimi livadami, gozdovi in sadovnjaki. Videla boš, kje sem zrastle, in če ti bo všeč, bova prav tam postavila novo hišo.“

Čvrsto mu je stisnila roko in dahnila:

„Primož! Preveč sem srečna in bojim se, da moja sreča ne bo trajala dolgo.“

„Ne boj se! Življenje je upanje in cilj.“

„Moj cilj je tvoj. Kamorkoli pojdem s teboj, tudi na drugi konec sveta, tako sem tvoja...“

Tudi Primož je bil ves preroben. Z njim vred je bil dobre volje ves njegov vod, sami mladi fantje, žilavi in trdni, pripravljeni na vse.

Sredi noči so psi po grebenu z lajanjem naznanili kmetom v zaselkih, da se je brigada vrnila. Stari znanci so spet trkali na vrata in okna.

„Slišite, mi smo, Prešernova brigada!“ so se nestrpno oglašali komandirji. Zaslišali so se ženski glasovi, vrata so se odpirala. Pri nekaterih hišah so se bali in molčali — zaradi belogardistov, ki so večkrat preizkušali ljudi in se izdajali za partizane — dokler se ni oglasil kdo izmed znancev, ki so že tretje leto noč za nočjo budili kmete po tem hribovju.

V hišah so se prižigale petrolejke in sveče, vojska je svetila z baterijami in si iskala prostora za prenočišče. Največ jih je poglelo po skednjih, nekateri pa so se stisnili kar v izbe, kjer so pogleli po klopih in po tleh. Sicer pa se je bližalo jutro... V dolino so se napotile bojne patrulje, mitraljezi pa so čepeli v zasedah.

za oddih in razvedrilo

Erskine Caldwell:

Tako nekoč kot danes

Kaj je bilo to?
Virginia se je dobro spominjala, da se je po večerji spraševala: kaj je bilo to, kar sva drug drugemu govorila z neobičajno obzirnostjo...
Prav dobro se je še spominjala. Don jo je pogledal in rekel:
"To je bilo davno. In to ne tukaj in ne danes."
Oblekel si je plašč, vzela klobuk in odšel.
Želela si je, da ga pospremi do vrat, ga poljubi. Dal ji je čas za to, zadržal se je, kot da bi iskal rokavice.
Ko je pogledala na uro, je opazila, da že celo uro tako razmišlja.
"Kaj neki ima ona, česar jaz nimam?"
"Kaj neki daje Donu, česar mu jaz ne bi mogla dati?"
Bila je prepričana, da to ne more biti ljubezen. Ne, ne rodi se ljubezen na tak način. Vedela je, da se mora prepričati, da je to dejstvo, ki naj ga

Dona in ga želi obdržati kljub vsemu. Samo umiriti se mora do takrat, ko se bo vrnil Don.
Pet minut do devetih. Don in Lue. Čas ko se pogovarjata, se ljubita. Don in Lue. Odločila se bosta, ali ostane-ta raje doma ali gresta na ples ali pa prej še v kino. Don in Lue.
Čeprav je poskušala, si ni mogla kaj, da ne bi gledala na uro. Toda to, kar je videla, niso bile številke in ne čas — videla je Dona, njegov obraz.

"Moj bog!" je kriknila.
Ko je zaprla oči, se ji je zdelo, kot da bi ji na duši in telesu ležale tone svinca. Pod vso težo, ki je pritiskala nanjo, je čutila, kako v njej raste jeza. Poskušala je odložiti to težo, premagati jezo, ki je naraščala, toda zaman. Kot mračni temni oblak, se je vse to zgrinjalo nad njo, in nič več ni vedela, kaj se godi z njo, ali stoji, sedi ali hodi. Prišla je do tiste točke, ko bi lahko tudi ubijala, pa ne bi vedela, kaj dela.

Stopila je k omari, vzela plašč in klobuček, ne da bi se zavedala, kaj dela. Ni opazila, da se giblje po sobi, toda v podzavesti je le čutila, da hodi, da zapira vrata za seboj.

Stopila je v dvigalo, kjer jo je nagovoril liftboj.
Zunaj je bilo mnogo hladneje, kot je pričakovala. Pihal je močan veter in njen plašč je bil prelahak za tako vreme.

Dva bloka nižje se je slučajno zaletela z nekim mimoidočim. Oba sta imela sklonjene glave zaradi vetra. Skoraj je padla, toda preden ji je lahko priskočil na pomoč, se je ujela.

"Žal mi je," je rekel in se odkril.
Pazljivo ga je ogledovala in proučevala njegov obraz. Bil je Donovih let.

"Kam greste?" ga je vprašala.
"Sestanek imam."
"Z dekletom?"
"Da," je pritrdil in se lahno nasmehnil.

Pobegnila je, ne da bi rekla še kako besedo. Znašla se je pred kino dvorano. Hitro je kupila vstopnico in odšla v dvorano.

Na sporedu je bil kratki film o živalih.

Sedla je na mesto, ki ji ga je pokazal biljeter. Moški, ženske in otroci so se tako glasno smejali, da ni bilo slišati ničesar drugega. V začetku se

Virginia ni mogla smejati, toda kmalu je pozabila na vse in se začela prav tako glasno smejati kot drugi ljudje.

Kratki film se je kmalu končal. Še nekaj časa je bila vesela. Skrivoma je opazovala dva mlada človeka poleg sebe, fanta in dekle, ki sta se držala za roke. Že skoraj dva meseca ni bila tako vesela. Prej je bila stalno z Donom in prav prijetno ji je bilo ob misli, da je sama in celo prijetnejše, kot si je lahko kdajkoli predstavljala. Film je bil medtem skoraj pri kraju, ne da bi to sploh opazila. Sploh ni vedela, kaj je gledala ta čas in tudi spomniti se ni mogla. Nena-doma se je na platnu pojavila tista druga ženska. Virginia jo je prepoznala takoj, ko jo je zagledala. Brez dvoma. To je bila ženska, zaljublje-na v človeka, ki je hotel zaradi nje zapustiti svojo ženo.

V trenutku se je spomnila na svoj položaj, razočaranje, bes, brezupnost.

"Prekleti idiot," je rekla glasno. Zaslišale so se mrmrajoče besede negodovanja. Ljudje so se ozirali proti njej. Biljeter je hitro prišel do nje, jo osvetlil z žepno svetilko in jo tiho vprašal, če želi oditi.

"Rekla sem prekleti idiot," je od-vrnila Virginia, mnogo glasneje kot prej.

V tistem trenutku se je tista druga ženska obrnila in pogledala Vir-ginia. Bila je zelo lepa, toda bila je ti-sta druga ženska in tega ji Virginia ni mogla odpustiti. Biljeter je hitro odšel iz dvorane in hip za tem je pri-tekel direktor. Vzdignili so jo s se-deža in jo odnesli iz dvorane. Nekaj gledalcev je vstalo, da bi v poltemi videli, kdo je. Odnesli so jo v pisar-no. Direktor kino dvorane je omočil brisačo in jo ji položil na čelo.

"Vam je sedaj bolje, gospa?" jo je vprašal.

Virginia se je začela jokati in hkrati smejati.

"Pokličite zdravnika!" je naročil.

Kmalu se je biljeter vrnil z zdrav-nikom.

"Majhen živčni zlom", je ugotov-il zdravnik.

Virginia ni vedela, koliko časa je ležala na kavču v direktorjevi pisar-ni, pet minut ali pet ur. Vstala je.

"Sedaj mi je bolje."

"Ste imeli kake težave zadnje dni?" je s profesionalnim glasom vprašal zdravnik.

Piščal s pasterških višin,
z Grebenc in osojskih planin,
dravskih dobav rogov,
krške Heme žametni gozdovi,
preprostih src gosli,
vriskajoč s pastirji, z gozdarji,
zginulimi domačimi vladarji,
z dninarji, podložniki in posli,
harfa pesmi deklet,
harmonike svatovski zmet,
tromba neuničljive življenjske radosti,
bobaen zamolčanih nasilstev in bridkosti,
da ob spominu na Gosposvetsko polje
davne plunke jad zapolje!

VALENTIN POLANŠEK:

Srce slovensko tukaj še bije

Dasi krog nas narašča tuje križanje,
srce slovensko tukaj še bije
in skozi trpko — pogumno molčanje
oživlja neprekriljive domače harmonije!

Iz zbirke „Karantanske“, o kateri smo v našem listu že poročali. Zbirka, ki obsega 100 strani in ki jo na naslovni strani krasil ilustracija Gustava Januscha, dobite v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu, Wulfengasse. Cena samo 45 šillingov.

Domislice

● Žena je kakor kamele-on: prevzame barvo ljublje-nega človeka.

● Vetrnica je prepričana, da kaže vetru smer, v katero naj piha.

● Majhna neumnost v pr-vem trenutku je boljše kot ve-lika mera pameti v nepravem.

● Kdor razburjen pobija posodo, bo slabo vozil s svo-jo usodo.

● Največja ljubezen je materina, potem je na vrsti ljubezen tvojega psa, in šele nato zaljubljene žene.

● Fantje nimajo pojma o ženah, odrasli moški vedo ne-kaj več; toda tudi oni ne ve-do dovolj.

● Čim več ima kdo duho-vitosti, tem več izvirnih lepot odkrije; ne sme pa biti za-ljubljen, kajti kadar ljubi, naj-de samo eno.

● Pošteno delo ima priljaz-no lice.

● Najlepše od vsega je dojeti potrebo dela, ki ga o-pravljamo.

● Ženo lahko primerjamo z zdravjem: njeno vrednost spoznamo, ko jo izgubimo.

● V ljubezni ima ženska ožje obzorje kot moški; toda ona ga bolj izpopolnjuje.

● Žena izbere moškega, ki bo njo izbral.

● So ljudje, v katerih druž-bi je nevljudno biti nadarjen.

sprejme ali zavrne. Takrat ni imela niti volje niti moči, da bi se odločila.

Ob pol devetih je zopet pogledala na uro. Bila je ura, ko je Don prišel tja, kamor je bil namenjen. Ni vede-la, kje je to, v katerem delu mesta, niti koliko nadstropij je imela stav-ba, koliko sob je imelo stanovanje. Vedela je samo to, da je dekletu ime Lue, da je dve leti mlajša od nje in da ima zlato rumene lase.

Zazvonil je telefon. Bila je Edna. Hotela je, da bi šli skupaj z njenim možem v kino. Povedala ji je, da Dona ni doma in da se njej ne da iti. Toda Edne ni bilo lahko pre-lisičiti.

"Neumna si, ker sedi sama doma in jočeš zaradi Dona," ji je rekla. Virginia pa se je le poslovila in odločila slušalko. Edna je bila pač taka, ona je mislila tako in tako govorila. Toda ona ni Edna. Ona ljubi

Povsod po svetu prevladuje prepričanje, da ima mačka ženski značaj, medtem ko je pasja natura bližja moški. Velika večina mačk, s ka-terimi imamo opravka, je namreč ženskega spola, medtem ko so pri psih v večini moški. Maček je le redkokdaj obdarjen z moškimi značilnostmi. Sicer sem pa opazil podobne last-nosti tudi pri večini svojih prijateljev.

Če je res, kar se že od nekdaj trdi, namreč da je mačka skoz in skoz izumetničeno bitje, pa po drugi strani tudi maček le redkokdaj za-ostaja za pravim pravcatim moškim.

Le kam sem zašel, saj sem se vendar namenil govoriti o psih. Pri njih cenim človek predvsem pasmo ali pa se vsaj pretvarja, da se na to razume.

"Poglejte ga, kako pravilne šape ima," bo rekel tak poznavalec, "medtem ko so njegova ušesa čisto nemogoča."

"Ah, kaj ušesa!" bo dejal drugi. "Prav ušesa ima perfektna. Samo poglejte njegov desni u-helj, kako lepo je oblikovan. Lepšega še nisem videl."

Odnos moškega do psa ima predvsem kino-loški karakter, kar je verjetno atavističen po-jav, podedovan po naših pradednih prednikih lovcih.

Ženska pa cenim pri psu predvsem lastnost, da se rad dobrika.

"Sultan me tako obožuje!" vžhičeno zatrjuje ter se pri tem niti ne zaveda, da ga pretirano ljubkuje in s tem kvari. Postaja nestanovitlen občutljiv in neubogljiv, kot so pač vsa razvaje-na bitja.

Naj mi samo kdo reče, da je ženska zmožna vzgojiti psa! Nimajo niti pojma o filozofskem sistemu, ki je za vzgojo psa poln potreben.

Psa predvsem cenimo zaradi njegove visoko razvite inteligence.

"Edino ne govoril!" se včasih pohvalimo, pri-tem pa pozabljamo, da imajo tudi psi svojo govorico, pasjo seveda.

Nisem samo enkrat slišal psa, ki je razločno mrmral:

"Ah, te preplete bolhel!" Včasih tudi sikne: "Pojdi k hudiču!" ali kaj podobnega. Da, psi tudi kolnejo.

Včasih premišlujem: če bi znali psi govoriti po človeško, bi bila ta govorica najbrž dokaj

Človek in psi

osorna. Verjetno bi dajal prednost vulgarnim in nedostojnim izrazom, ki bi se jih naučil od ljudi na cesti. Govoreči psi bi bili v družbi na-ravnost neznosni, ker imajo preprost in odkrit značaj. So sicer dobrodušni, niso pa gentle-mani.

Kadar govorimo psu, strmi v nas, kot da nas resnično razume. Celotni čeljusti mu včasih drhte od same pozornosti.

Ko sem nekoč v gozdu nabiral gobe, sem zašel. Po dolgem tavanju sem le naletel na stezo, ki me je pripeljala do manjše osamljene pristave na robu gozda. Približal sem se po-

slopu, kar se pred menoj pojavi bernardinec, gromozanska mrha, malone večja od mene.

Grozeče mi je kazal zobe in začel lajati. V eni roki sem držal velikega jurčka, v drugi pa kup lisičk in sem bil tak brez vsake obrambe.

Potem sem psa nagovoril in mu lepo raz-ložil, kdo sem, odkod sem in kako sem prišel tja. Pes pa je kar naprej lajal vame, skratka psoval me je, ne da bi pri tem izbiral besede.

Potem sem se spomnil, da morda ne zna češ-ko, pa sem mu skušal dopovedati v nekaterih drugih jezikih. Priznati moram, da že zlepa nisem s kom tako lepo govoril, kot sem s tistim bernardincem. Ponudil sem mu mir. Bil sem poln dobrih namenov in sem se skliceval na zdrav razum. Ko sem se že dodobra nagovoril, sem opazil, da naju opazujejo stanovalci s posest-va. Brž ko jih je pes zagledal, se je umiril.

To je bil moj največji govorniški uspeh v živ-ljenju.

So ljudje, ki so užaljeni, če jih oblaja pes. Mahajo proti njemu s palico ali pa mu grozijo s kamnom. Le malo je takih, ki ohranijo prisot-nost duha, pa čeprav jih napade tudi čisto maj-hno ščene.

Menim, da se za človeka veliko bolj spo-dobi, da se tudi z najnavadnejšim pasjim šliri-nožcem poskuša mirno pogovoriti. Moč besede in razuma delujeta tako prepričevalno, da kon-čno tudi tak pasji kosmatinec spozna, da ne more človeka prelajati.

Če pa bi psi znali govoriti po človeško, bi se z njimi prav tako težko sporazumeli, kot se ljudje med seboj!

Karel Čapek

Izlet v Planico

SLOVENSKA MLADINA

bo priredila v nedeljo 26. 3. 1972 enodnevni izlet na

1. SVETOVNO PRVENSTVO V SMUŠKIH POLETIH V PLANICI

Odhod iz Celovca, Gasometergasse 10, bo ob 6. uri zjutraj z avtobusom. Interesenti naj se javijo najkasneje do 20. marca na naslov:

Slovenska mladina, Celovec, Gasometergasse 10.

Prevoz bo stal približno 30 šillingov na osebo. Vstopnina v tej ceni ni zanjeta.

Prijave sprejmemo tudi na telefonsko številko (0 42 22) 32 5 50.

Slovenska mladina

RADIO PROGRAM

Radio Celovec

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 17.00 — 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje: (razen ob sobotah, nedeljah in praznikih): 5.05 Ljudske viže — 5.30 Kmetijska oddaja — 5.33 Ljudske viže — 5.40 Jutranja opažanja — 5.43 Pisane jutranje melodije — 6.00 Jutranja gimnastika — 6.35 Glasba in dobri nasveti — 6.45 Deželni razgled — 7.00 Glasbeni mozaik — 7.45 Lokalna poročila — 8.05 Godba na pihala — 8.15 Oddaja za ženo — 9.00 Za prijatelje stare glasbe — 10.05 Operetni koncert — 11.25 Oddaja za podeželje — 11.45 Za avtomobiliste — 13.05 Deželni razgledi — 13.30 Glasba po kosilu — 13.45 Slovenska oddaja — 15.30 Še vedno priljubljeno — 16.15 Ženska oddaja — 18.10 Odmev časa — 18.40 Šport — 18.45 Note in beležke — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda — 19.05 Zabeležite si — 19.35 Melodija in ritem — 20.05 Deželna poročila — 22.10 Šport iz vsega sveta.

Sobota, 18. 3.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje melodije — 6.55 Glasbeni mozaik — 7.40 Mednarodni delovni trg — 8.05 Družinski obzorj — 10.00 V žarišču — 10.45 Naša lepa domovina — 13.30 Teden srečanja — 13.45 Poskočno in zabavno — 14.30 Koncertna godba na pihala — 15.30 Voščila — 17.10 Koroška v besedi in pesmi — 18.00 Deželni razgledi — 18.20 Žena v poklicu — 18.35 Mala solistična parada — 19.05 Koračnice — 19.50 Note in beležke — 20.10 Zveneca Avstrija — 21.15 Kmečka veseliga — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 19. 3.: 6.10 Igra na orgle — 7.45 Vesela ljudska glasba — 8.10 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega — 9.45 Nedeljsko jutro brez skrbi — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.05 Za avtomobiliste — 13.05 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 iz domovine — 14.30 Voščila — 16.00 Radijska igra — 17.05 Ljudski koncert — 18.00 Staroavstrijska slikarica — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Govori deželni glavar Sima — 19.40 Deželni razgledi — 20.10 Avstrijska rallye — 21.15 Zadnja postaja Dunaj.

Ponedeljek, 20. 3.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje melodije — 6.50 Glasbeni mozaik — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.15 Šolska oddaja — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 Na obisku pri koroških pihalnih godbah — 14.30 Knjižni kotiček — 14.45 Koroški običaji včeraj in danes — 15.00 iz štajerskega glasbenega življenja — 16.15 Za ženo: Vidiki delne zaposlitve — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Kar rad poslušam — 18.00 Deželni razgledi — 18.45 Oddaja kmetijske zbornice — 19.05 Zvenec mozaik — 19.50 Note in beležke — 20.10 Od opere do opere — 21.00 Avstrijska kovinska industrija — 21.30 iz avstrijskega glasbenega ustvarjanja.

Torek, 21. 3.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Pripovedke iz vsega sveta — 10.15 Dobrotniki človeštva — 10.45 Dela ob knjigah — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 In ljudje so tako prijetni — 14.30 Dom in šola — 15.00 Ljudska glasba iz štajerske — 16.15 Za ženo: Vidiki delne zaposlitve — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Avstriji o Avstriji — 18.00 Deželni razgledi — 18.45 Oddaja sindikalne zveze — 19.05 Pri nas tu zgoraj — 19.50 Note in beležke — 20.10 Kar rad poslušam — 21.10 Veselo petje, veselo igranje.

Sreda, 22. 3.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje melodije — 9.00 Doživeta zgodovina — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.15 Šolska oddaja — 10.30 Latinska Amerika iz prve roke — 11.03 Vse nam je prav — 13.30 Zborovska glasba — 14.30 Koroška domovinska kronika — 14.45 Koroška pesem — 15.00 Orglska glasba — 16.15 Za ženo: Vidiki delne zaposlitve — 16.30 iz operetnega sveta — 17.10 V dunajski kavarni — 18.00 Deželni razgledi — 18.45 Oddaja združenja industrialcev — 19.05 Kjer prepevajo... — 19.50 Note in beležke — 20.10 Radijska igra — 21.10 Od melodije do melodije.

Četrtek, 23. 3.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Živo gospodarstvo — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.30 Združeni narodi — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 Zabeleženo na koroških cestah — 14.30 Note avstrijskih skladateljev — 16.15 Za ženo: Vidiki delne zaposlitve — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Operetni koncert — 18.00 Deželni razgledi — 18.45 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 19.05 Avstrijska godba na pihala — 19.50

S SADNIMI DREVESCI IN GRMIČI

drevesnice

Marko POLZER

Vazar pri Št. Vidu v Podjuni

SO VSI ZADOVOLJNI!

Note in beležke — 20.10 Lovska ura — 21.00 Iz domačega glasbenega življenja.

Petek, 24. 3.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje melodije — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Klavirska glasba Clauda Debussyja — 10.30 Bodočnost v ogledalu utopične književnosti — 11.03 Koračnice in plesi — 13.30 Ko prihaja odjuga — 14.30 Harmonika in citre — 14.45 Književnost iz štajerske — 15.00 Zborovska glasba — 16.15 Žena v kmetijstvu — 16.45 Otroška oddaja: Pomlad je tu, juhu! — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.00 Deželni razgledi — 18.45 Oddaja delavske zbornice — 19.05 Dunaj, melodija mesta — 19.50 Note in beležke — 20.10 Orkestrski koncert — 21.30 Veselo iz kriminalistike.

Slovenske oddaje

Sobota, 18. 3.: 9.00 Za jugoslovanske delavce v Avstriji — Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 19. 3.: 7.10 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

Ponedeljek, 20. 3.: 13.45 Informacije — Za našo vas.

Torek, 21. 3.: 9.30 Pomlad je tu, literarno-glasbena oddaja — 13.45 Informacije, šport — Otroci, poslušajte!

Sreda, 22. 3.: 13.45 Informacije — Iz koroške literarne delavnice — Za našo knjižno polico.

Četrtek, 23. 3.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom.

Petek, 24. 3.: 13.45 Informacije — „Pot trpljenja — pot življenja“.

Radio Ljubljana

Poročila: 4.30 — 5.00 — 7.00 — 8.00 — 9.00 — 11.00 — 12.00 — 13.00 — 14.00 — 17.00 — 18.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahko noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nokturno.

Sobota, 18. 3.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Pihalni orkester RTV Ljubljana — 12.10 iz opusa Carla M. Weberja — 12.40 Po domače z godci in pevci — 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.40 Kitara in ritmu — 16.45 S knjižnega trga — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansamblom Mojmir Sepeta — 18.15 iz operetnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalci — 19.15 Z ansamblom Vilija Petriča — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.00 Za prijetno razvedrilo — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi ledeni.

Nedelja, 19. 3.: 6.00 Dobro jutro — 6.50 Danes za vas — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Izjavitelj otroških sanj, radijska igra za otroke — 8.45

HOTEL „ROŽANSKI DOM“

išče za letošnjo sezono

- SERVIRKE
- SOBARICE
- KUHARSKE POMOČNICE

Izredno dobra plača

9184 REKA - MÜHLBACH

telefon (0-42-53) 241

AVSTRIJA

Sobota, 18. 3.: 15.00 ORF-koncert — 16.00 Za otroke — 16.25 Dita v zraku — 16.35 Abu, sin puščave — 17.05 Kaj morem postati — 17.35 Za družino — 18.00 Tedenški obzorj — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Posebej o kulturi — 18.55 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Dober večer, sosede — 22.05 Šport — 22.35 Čas v sliki — 22.45 šepetajoče sence, kriminalni film.

Nedelja, 19. 3.: 16.30 Za otroke: O čolnih, ribah in konjih — 17.30 Svet znamke — 17.55 Otrokom za lahko noč — 17.00 Kdo ve več? — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Šport — 20.15 Pajkova strategija, film — 21.50 Svet Wolfganga Bauerja, portret — 22.30 Čas v sliki in šport.

Ponedeljek, 20. 3.: 18.00 Pogled nazaj v film — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije — 18.55 Pušpek Debelinko — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Bonanza — 21.05 Šola staršev — 21.15 Prometna vzgoja — 22.15 Čas v sliki.

Torek, 21. 3.: 18.00 Tečaj angleščine — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 18.55 Raji živali — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Svet knjige — 21.05 Beg v verigah, socialno-kritični kriminalni film — 22.40 Čas v sliki.

Sreda, 22. 3.: 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Instrumentalnih tehnik — 11.00 Beg v verigah, socialnokritični kriminalni film — 16.30 Za otroke: Pomladanski izlet — 17.10 Mala abeceda športa — 17.35 Lassie, zgodba psa — 18.00 Tečaj francoščine — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije — 18.55 Televizijska kuhinja — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Tri dežele, ona skrb: odpadki — 21.20 Italijani — 22.30 Čas v sliki.

Četrtek, 23. 3.: 10.00 Kaj morem postati — 10.30 Na obisku pri Thomasu Bernhardu — 11.00 Uvod v elektronsko računanje — 11.30 To je London — 12.00 Vzgoja v človečnosti — 18.00 Tečaj italijanščine — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije — 18.55 športni mozaik — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Komisar — 21.20 Prerezi — 22.20 Čas v sliki — 22.30 Možje, ki ljubijo življenje, film iz zdravniškega okolja.

Petek, 24. 3.: 10.00 1. svetovno prvenstvo v smučskih poletih na Planici — 18.00 Zeleni svet — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije — 18.50 Oddaja delavske zbornice — 18.55 Dekleta v oblakih — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Komisar — 21.20 Prerezi — 22.20 Čas v sliki — 22.30 Možje, ki ljubijo življenje, film iz zdravniškega okolja.

Izlet v Planico

Športna sekcija SPD „Zarja“ v Železni Kapli bo priredila v nedeljo 26. marca 1972 izlet v Planico, kjer si bomo ogledali 1. svetovno prvenstvo v smučarskih poletih na največji skakalnici na svetu.

Odhod z avtobusom bo ob 5. uri zjutraj izpred Hranilnice in posojilnice v Železni Kapli. Prijave za izlet zbira Franci Stern (ESSO-črpalka) do 22. marca.

Športna sekcija

Orkestralne skladbe za mladino — 9.05 Srečanje studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši — 10.25 Pesni borbe in dela — 11.15 Voščila — 13.30 Nedeljska re- portaza — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Zvoke z velikimi zabavnimi orkestri — 14.30 Humoreska te- dna — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.10 Iz opernega sveta — 17.30 Radijska igra — 18.08 Lah- ka glasba jugoslovanskih avtorjev — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavna glasbena oddaja — 22.20 Godala za lahko noč — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 20. 3.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.40 Zabavni orkester RTV Ljubljana — 12.10 Iz domače simfonične literature — 12.40 Pihalni orkestri na kon- certnem odru — 14.00 Med zbori Benjamina Britana — 14.30 Voščila — 15.40 Iz del Franza von Suppleja — 16.40 Z orkestrom hollywoodskih simfonikov — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Lepa melodije — 19.15 Z ansamblom Toneta Žagarja — 20.00 Iz opere „Boris Godunov“ — 22.15 Za ljubitelja jazza — 23.15 Plesna glasba.

Torek, 21. 3.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Operna matineja — 9.05 Glasbena šola — 9.35 Slo- venske narodne — 12.10 Koncertni odmevi — 12.40 Domači ansambli pomladi v pozdrav — 14.10 Glasbe- na tribuna mladih — 14.30 Z ansamblom Jožeta Kam- piča — 14.40 Mladinska oddaja — 15.40 Harnist Jože Falout — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V tork nasvidenje — 18.45 Svet tehnike — 19.15 Štirje kovači — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Od pre- miere do premiere — 21.40 Koncert lahke glasbe — 22.15 Večer skladb Igorja Štuheca — 23.05 Slova- ke ljubzenske — 23.15 Melodije za lahko noč.

Sreda, 22. 3.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena ma- tineja — 9.05 Nenavadni pogovori — 9.25 Ob lahki glasbi — 9.40 iz glasbenih šol — 12.10 iz Bellinijevi- opere „Norma“ — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi vižami — 14.10 Zamejski zbori pojo: Mešani pevski zbor iz Ljes pri Klodiču — 14.30 Voščila — 15.40 S francoskimi skladatelji — 16.40 Orkester newyorških filharmonikov — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Slovenske popevke — 18.30 Naš razgovor — 19.15 Glasbene razglednice — 20.15 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazza — 23.05 Mala panorama sodobne ameriške lirike — 23.15 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe.

Četrtek, 23. 3.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Operna matineja — 9.05 iz slovenske književnosti med obema vojnoma — 9.35 Pesmi in plesi iz Boane — 12.10 iz Kogojeve opere „Črne maske“ — 12.40 Polke in valčke igrajo pihalne godbe — 14.10 Otroški zbori iz Vzhodne Nemčije — 14.30 Z ansamblom Moj- mira Sepeta — 14.45 Mehurčki, otroška lirika — 15.40 Švicarski festivalski trio — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Klavir in ritmu — 18.45 Naši zna- slivniki pred mikrofonom — 19.15 Z ansamblom Silve- štingla — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in na- pevov — 21.00 Večer s slovenskim pesnikom Josipom Glazerjem — 22.15 Med bolgarskimi skladatelji — 23.15 Jazz — 23.40 Popevke slovenskih avtorjev.

TELEVIZIJA

JUGOSLAVIJA

Nedelja, 19. 3.: 8.50 Madžarski pregled — 9.40 Po domače — 10.10 Kmetijska oddaja — 10.55 Mozaik — 11.00 Otroška matineja — 11.50 Šola smučanja — 11.55 Mestece Peyton — 12.45 Kažipot — 16.30 Košarka — 18.00 Šest žena Henrika VIII., angleški film — 19.50 Risanka — 20.00 Dnevnik — 20.30 Vaščani Luga, humo- ristična oddaja — 21.20 Pred festivalom „Pesem Evro- rovizije 72“ — 21.45 športni pregled — 22.15 Poročila.

Ponedeljek, 20. 3.: 9.05 Odprta univerza — 9.35 So- ska oddaja — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 Šolska oddaja — 16.45 Madžarski pregled — 17.45 Srečni princ — 18.15 Obzorj — 18.30 V avtobu- su — 18.55 Mozaik — 19.00 Maksimeter — 19.45 Kratki film — 20.00 Dnevnik — 20.35 K. Simonov: Doktor Anja — 21.35 Kulturne diagonale — 22.10 Poročila.

Torek, 21. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 Šolska oddaja — 16.45 Madžarski pregled — 17.45 Mala Marjetica in zlati pomlad — 18.00 Risanka — 18.15 Obzorj — 18.30 Naši zbori — 19.00 Mozaik — 19.05 Revolucija pri čunarnikih — 19.30 Mikroekonomika — 20.00 Dnevnik — 20.35 Uročen, ameriški film — 22.25 Simfonični or- kester RTV — 22.45 Poročila.

Sreda, 22. 3.: 8.20 Šolska oddaja — 16.45 Madžarski pregled — 17.10 Obzorj — 17.25 Nogomet — 19.15 Na sedmi stezi — 20.00 Dnevnik — 20.35 Romantičnost in realizem — 21.25 Glasbena oddaja — 21.40 Po- sledeh napredka — 22.30 Poročila.

Četrtek, 23. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 14.45 Šolska oddaja — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.45 Madžarski pregled — 17.50 Don Kihot — 18.15 Ob- zornik — 18.30 Boj za obstanek — 18.55 Mozaik — 19.00 L. Bernstein predstavlja: Charles Yves — 20.00 Dnevnik — 20.35 Četrtekovi razgledi — 21.25 Boccaccio O sodniku s kalendarjem (Dekameron) — 22.00 Dnevni ekrani — 22.45 Poročila.

Petek, 24. 3.: 9.25 Otvoritev 1. svetovnega prven- stva smučarskih poletov v Planici — 15.40 1. svetov- no prvenstvo v smučarskih poletih — 17.40 Priča — 18.15 Obzorj — 18.30 Zabavna glasbena oddaja — 18.45 Zaloge hrane v gospodinjstvu — 18.55 Slo- vna smučanja — 19.00 Mestece Peyton — 20.00 Dnevnik — 20.30 Kviz 72 — 21.40 1. svetovno prvenstvo smuč- carskih poletov — 22.40 Poročila.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih orga- nizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Jančič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in upra- vljanje: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.